

1. מיכאל פואה – יו"ר תנועה "בוחרים במשפחה"
2. יהודה פואה – עמותת "בצלמו – ארגון זכויות אדם ברוח יהודית"

בעצמם

מרח' התאנה 11, מצפה נטופה, מיקוד 1529500

ומרח' אחדות 10, חריש, מיקוד 3786100

פלא': 052-4202884 / 054-7269862; פקס: 077-4448311 / 077-3183141

דוא"ל: mifo5649@gmail.com; puay10@gmail.com

העותרים

נגד

משרד המשפטים

ע"י פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיב

תגובה מקדמית מטעם המשיב

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופטת דפנה ברק-ארז) מיום 14.1.25, לארכה שניתנה, ולארכות שהתבקשו, מוגשת בזאת תגובה מקדמית מטעם המשיב לעתירה שבכותרת.
2. עניינה של העתירה דנן, בעיקרם של דברים, בהתקנת תקנות בעניין מרשם היילודים בהתאם לסעיף 33 לחוק תרומת ביציות, התש"ע-2010 (להלן: **התקנות** או **תקנות המרשם**, **המרשם** או **מרשם היילודים** ו- **החוק** או **חוק תרומת ביציות** בהתאמה). בתוך כך, מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיב "לפרסם תקנות להפעלת מרשם הביציות ולנהל רישום ילודים עבור מי שנולד מתרומת ביצית בהתאם לחוק תרומת ביציות [...] ובהתאם להצהרת המשיבים ולהחלטת בית המשפט בבג"ץ 909/20".
3. ברקע לדברים יצוין, כי ביום 3.2.20 הגישו העותרים עתירה לבית המשפט הנכבד שבמסגרתה ביקשו האחרונים ליתן צו שיורה, בין היתר, על ניהול רישום ילודים עבור מי שנולד מתרומת ביצית בהתאם לחוק תרומת ביציות (להלן: **העתירה הקודמת**). במסגרת התגובה המקדמית שהגישו המשיבים לעתירה זו נכתב כי:

"על המדינה מוטלת, כאמור, חובה לנהל מרשם ילודים, כפי שנקבע בחוק תרומת ביציות; ואין ספק כי העובדה שחלף כעשור מאז נחקק החוק מחייבת להשלים את העניין בהקדם. עם זאת, כפי שיפורט להלן, מדובר בסוגיה המצויה על סדר יומם של הגורמים המוסמכים ועמדת המדינה היא כי יש לאפשר לרשויות האמונות על

כך את קידום הטיפול בעניין, תוך מחיקת ראש זה של העתירה" (סעיף 22 לתגובה המקדמית מטעם המשיבים).

העתק התגובה המקדמית מטעם המשיבים לעתירה הקודמת, מצורף ומסומן מש/1.

4. ביום 16.8.20 דחה בית המשפט הנכבד (כב' השופטים יצחק עמית, דפנה ברק-ארז ועופר גרוסקופף) את העתירה תוך שקבע – ביחס להתקנת תקנות המרשם – כי "רשמנו לפנינו את הצהרת המשיבים [...] כי כבר הוכנה טיוטת תקנות לעניין המרשם על פי סעיף 33 לחוק, וכי המשיבים מתעתדים לקדם את הנושא ולפעול להשלמת הקמתו של המרשם" (בג"ץ 909/20 פואה נ' מנהל בתי המשפט, פסקה 3 (אר"ש 16.8.20); להלן: בג"ץ 909/20). עוד יצוין, כי במסגרת פסק הדין דחה בית המשפט הנכבד את בקשת העותרים להורות למשיבים על לוחות זמנים קצובים לקידום התקנת התקנות והקמת המרשם.

העתק פסק הדין בבג"ץ 909/20, מצורף ומסומן מש/2.

5. כחצי שנה לאחר מתן פסק הדין בבג"ץ 909/20, הגישו העותרים עתירה נוספת שבמסגרתה עתרו לקציבת לוחות זמנים להתקנת התקנות והקמת המרשם. ביום 16.3.22 דחה בית המשפט הנכבד (כב' השופטים ג'ורג' קרא, עופר גרוסקופף ואלכס שטיין) את העתירה על הסף, תוך שקבע כי "הזמן אשר דרוש לבחינת הנושא וליישומם של הצעדים הנדרשים עולה במידה ניכרת על 7 חודשים – זאת, במיוחד במציאות המורכבת שבה אנו חיים כעת" (בג"ץ 1826/21 פואה נ' משרד המשפטים, פסקה 3 (אר"ש 16.3.21)).

העתק פסק הדין בבג"ץ 1826/21, מצורף ומסומן מש/3.

6. המשיב יבקש להבהיר, כי בשלב זה אין כל מחלוקת בין הצדדים לעניין הצורך בהתקנת תקנות המרשם. במובן זה, דומה כי הפער היחיד שניצב בין העותרים לבין המשיב תחום אך ללוחות הזמנים שבהם תקודמנה התקנת התקנות. בהקשר זה יצוין, כי מאז ניתן פסק הדין בעתירה הקודמת התמודדה מדינת ישראל עם מגפת הקורונה, תוך שעיקר משאביה של מערכת הבריאות הוסטו לטובת התמודדות עם מגפה עולמית זו ועם שמירה על חיייהם ובריאותם של אזרחי המדינה. מטבע הדברים, אירועים אלה השפיעו על סדר העדיפויות של משרדי הממשלה השונים, לרבות היכולת לקדם את התקנת התקנות. מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה ביום 7.10.23 ועמה הצורך ליתן מענה בריאותי לכל נפגעי ופצועי המלחמה – אזרחים וחיילים כאחד – השפיעה אף היא על סדרי העדיפויות של המשיבים ומידת פניות הגורמים השונים להשלמת הקמת מרשם היילודים.

7. בצד זאת, יצוין כי התקיים שיח פנים ממשלתי בין הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים, הנהלת בתי המשפט ומשרד הבריאות, על מנת ללבן את הסוגיות הטעונות התייחסות והסדרה במסגרת התקנות, ובכלל זה סוגיית הגורם שיקים וינהל את מרשם היילודים. זאת, על רקע טענות שהועלו שלפיהן הנהלת בתי המשפט היא אינה הגורם המתאים לניהול המרשם נוכח עקרון הפרדת הרשויות ואף בשים לב למטאריה שאליה נוגע

המרשם שאינו אוסף מידע מהליכים המתנהלים בבתי המשפט, ולכן אין זיקה לפעילותה של הרשות השופטת. זאת, לצד טענות אחרות שהוצגו בעניין זה.

יוער, כי סעיף 33 לחוק תרומת ביציות שעניינו בניהול מרשם היילודים, מורה כי הרשם אשר מונה על ידי שר המשפטים לניהול פנקס האימוצים בהתאם לסעיף 29 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, ינהל גם את מרשם היילודים לפי חוק תרומת ביציות; וכי כיום הרשם לפי חוק אימוץ ילדים פועל תחת הנהלת בתי המשפט, אם כי אין מניעה משפטית למנות גורם אחר שאינו תחת הנהלת בתי המשפט לשמש בתפקיד זה.

8. נבקש לעדכן כי סוגיה זו הובאה לפתחו של שר המשפטים. לאחר שבחן את הנושא, ושקל את הטענות כפי שהוצגו על-ידי הגורמים הרלוונטיים, החליט שר המשפטים כי יש לפעול להשלמת התקנת התקנות והקמת מרשם היילודים, משלא הובעה כוונה מדרג מדיני אחר לתקן את החקיקה בנושא זהות מנהל המרשם. בהמשך לכך נעדכן, כי העבודה על טיוטת התקנות בעניין מרשם היילודים נמצאת בישורת האחרונה, ואלו עתידות להתפרסם להערות הציבור בעת הקרובה, בסמוך לאחר חג הפסח.

9. לאור ההתקדמות שחלה, מוצע אפוא למען יעילות בירור העתירה, כי יתאפשר למשיב לשוב ולעדכן לאחר פרסום התקנות להערות הציבור, ולכל המאוחר עד ליום 15.5.25.

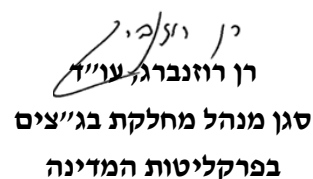
10. טרם סיום יוער, כי בשים לב לכך שחוק תרומת ביציות חוקק בשנת 2010, עיון במרשם היילודים צפוי להיות רלוונטי לראשונה בסוף שנת 2028; זאת, נוכח הוראת סעיף 36 לחוק, שלפיה מידע ממרשם היילודים רלוונטי אך ביחס למי שמלאו לו 18 שנים. הגם שכך, ומבלי להקל בראש בפרק הזמן שחלף מאז נחקק חוק תרומת ביציות, וכן מיום מתן פסק הדין בבג"ץ 909/20, בכוונת המשיב לקדם ולהשלים את התקנת התקנות להקמת וניהול מרשם היילודים עובר לשנת 2028, במהירות האפשרית.

11. העובדות המפורטות בפסקה 8 בתגובה זו יתמכו בתצהירה של מורן מימון, ראשת המטה של סגן ראש הממשלה ושר המשפטים, אשר קראה ואישרה את העובדות האמורות. מטעמים טכניים לא ניתן היה לאמת את התצהיר עובר למועד ההגשה, ולכן תצהירה יוגש בהקדם.

היום, ח' בניסן תשפ"ה
6 באפריל 2025

מטר בן ישי, עו"ד

עוזר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

סגן מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/1	העתק התגובה המקדמית מטעם המשיבים לעתירה הקודמת	6
מש/2	העתק פסק הדין בבג"ץ 909/20	27
מש/3	העתק פסק הדין בבג"ץ 1826/21	30

נספח מש/1

**העתק התגובה המקדמית מטעם
המשיבים לעתירה הקודמת**

עמ' 6

בג"צ 909/20

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט הגבוה לצדק

העותרים

1. מיכאל פואה
מרחוב התאנה 11, מצפה נטופה 1529500
טל': 0524-202884 ; פקס: 077-4448311
Mifo5649@gmail.com
2. יהודה פואה
מרחוב בני ישראל 11/16, עפולה
טל': 0523-114810
Puay10@gmail.com

נגד

המשיבים

1. מנהל בתי המשפט
2. מדינת ישראל – משרד המשפטים
3. מדינת ישראל – משרד הבריאות
4. היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466305 ; פקס: 02-6467011

תגובה מקדמית מטעם המדינה

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מוגשת בזאת תגובת המשיבים 1-4 (להלן: **המדינה**) לעתירה שבכותרת.

מן הנימוקים המפורטים להלן – ובכפוף לכלל האמור – בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע כי העתירה אינה מגלה עילה להתערבות שיפוטית.

כללי

1. העתירה שבכותרת מתמקדת בניהול מרשמים בישראל, בהקשרים שכ הולדת ילדים תוך שימוש בטכנולוגיות פריון והולדה שונות. העותרים, אב ובנו הפועלים לחיזוק ערכי המשפחה במטרה, בין היתר, "להגן על זכויות ילדים להורים טבעיים" (ראו עמ' 2 לעתירה), מבקשים בעתירה הוצאה של צווים שיפוטיים כדלקמן: "לנהל רישום ילודים עבור מי שנולד מתרומת ביצית בהתאם לחוק תרומת ביציות... וכן לנהל רישום מסודר במקרים בהם ניתן צו הורות או צו הורות פסיקתי בהתאם לחוק הסכמים לנשיאת עוברים" (עמ' 1 לעתירה).

הלכה למעשה מדובר בשלושה סעדים נפרדים:

האחד, כי המדינה תנהל רישום מסודר של "צווי הורות" (סטטוטוריים), הניתנים על ידי בתי המשפט המוסמכים (בתי המשפט לענייני משפחה) לפי סעיף 11 לחוק ההסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק ההסכמים);

השני, כי המדינה תנהל רישום מסודר של "צווי הורות פסיקטיים", הניתנים כפי שיתואר להלן, על-ידי בתי המשפט לענייני משפחה, באחת משתי סיטואציות: כינון יחסי הורות בין קטין לבין בן או בת הזוג של הורה הביולוגי, ביחס לילדים שנולדו במסגרת הליכי פונדקאות שישראלים מבצעים בחו"ל וכן הליכים לכינון הורות עבור בן או בת-זוג של הורה ביולוגי לילד שנולד כתוצאה מתרומת זרע אנונימית, בישראל, כאשר הייתה כוונה משותפת מלכתחילה להבאת הילד לעולם;

השלישי, כי המדינה תנהל רישום מסודר של ילודים, לפי פרק ו' (סעיפים 33 ואילך) לחוק תרומת ביציות, תש"ע-2010 (להלן: חוק תרומת ביציות).

2. עמדת המדינה היא, כאמור, כי בכפוף לכלל האמור בתגובה זו – העתירה אינה מגלה עילה להתערבות שיפוטית. זאת, בתמצית, לנוכח הטעמים הבאים:

באשר לסעד הראשון, יצוין כי המדינה מנהלת מזה שנים רישום מסודר של צווי הורות, הניתנים בהתאם לסעיף 11 לחוק ההסכמים (החובה לנהל רישום בפנקס מעוגנת בסעיף 16 לחוק). ממילא הסעד המבוקש בעניין זה מתייגר.

באשר לסעד השני, יודגש כי צווי ההורות הפסיקטיים הם כלי משפטי שפותח בהלכה הפסוקה לשם התמודדות עם סוגיות שהתעוררו במציאות המשתנה והדינאמית של דיני המשפחה; וזאת, כשלב ביניים עד לעיגון ההסדרים הדרושים בחקיקה. בהקשר זה יודגש כי עמדתו העקבית של היועץ המשפטי לממשלה היא כי בהחלט נדרשת חקיקה ראשית להסדרת תחום חשוב זה. במסגרת הליך חקיקה כאמור, אם וכאשר יגובש, ניתן יהיה, מטבע הדברים, לתת את הדעת גם לשאלת הצורך ביצירת פנקס רישום והטלת חובת רישום וכן לשאלת אופן הרישום ואבטחת המידע. בשלב זה – וכאן העיקר בכל הנוגע לדרישת העותרים – אין מקור נורמטיבי המורה למדינה לאסוף מידע על לידות שבהקשרן ניתנו צווי הורות פסיקטיים או לערוך רישום בעניין, והדברים מקבלים משנה תוקף משעה שמדובר בהליכים רגישים וחסויים על פי חוק. לפיכך, עמדת המדינה היא כי אין לה סמכות להיעתר לסעד המבוקש בעתירה בנושא זה ודין טענותיהם של העותרים להידחות בהעדר עילה;

באשר לסעד השלישי, יובהר כי עד כה המדינה טרם השלימה את ההליכים הדרושים להקמת מרשם ילודים בהתאם לקבוע בפרק ו' לחוק תרומת ביציות. בהקשר זה יצוין כי סעיף 33 לחוק תרומת ביציות מורה כי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו על ידי שר המשפטים לאחר התייעצות עם שר הבריאות. המדינה מודעת כמובן לחובה המוטלת עליה בעניין זה והוכנה

במשרד המשפטים טיוטת תקנות, שהועברה להתייחסות של משרד הבריאות בחודש מרץ 2020, והכוונה היא לפעול בהקדם להשלמת הקמתו של המרשם. יוער כי בהתאם להוראת סעיף 36 לחוק תרומת ביציות, ממילא מידע ממרשם היילודים רלוונטי רק ביחס למי שמלאו לו 18 שנים. בהתחשב בכך שחוק תרומת ביציות חוקק בשנת 2010, עיון במרשם היילודים צפוי להיות רלוונטי לראשונה בשנת 2028. כפי שיובהר להלן, לאחר שמרשם כאמור יוקם, הוא צפוי לכלול מידע הקיים במשרד הבריאות החל משנת 2010. מכל מקום, גורמי המקצוע נערכים כאמור בתקופה הזאת להשלמת הפערים הדרושים ביחס לרישום: העבר ולהסדרת הרישום לעתיד על-מנת לאפשר את הקמת המרשם בהקדם. עמדת המדינה היא כי אין צורך להיענות לסעד המבוקש על-ידי העותרים בהקשר זה, שכן מדובר בעניין המצוי על שולחנם של הגורמים הרלוונטיים הפועלים כעת לטיפול בעניין כנדרש.

המסגרת המשפטית: חובות הרישום הקבועות בחוק

3. כדי שעמדת המדינה תהא ברורה, נפתח בהצגה, תמציתית, של המסגרת הנורמטיבית בכל הנוגע לחובות הרישום ופנקסי הרישום הרלוונטיים לדיון בעתירה. על יסוד המסגרת המשפטית נפרט את עמדת המדינה במענה לסעדים המבוקשים בעתירה.

חוק אימוץ ילדים

4. נקודת המוצא לדיון מצויה בחוק אימוץ ילדים, תשמ"א 1981 (להלן: **חוק האימוץ**). כך, סעיף 29 לחוק האימוץ (אשר החליף סעיף מקביל שעוגן בחוק אימוץ ילדים, התש"ך-1960) קובע, כי כל צו אימוץ וכל ביטול של צו אימוץ יירשמו בפנקס שינוהל בידי רשם שימנה לכך שר המשפטים. עוד מורה סעיף 29 האמור כי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו בתקנות. סעיף 30 לחוק האימוץ קובע, מי רשאי לעיין בפנקס (ככלל ארבעה גורמים והם: היועץ המשפטי לממשלה, רשם נישואין, עובד סוציאלי ראשי ומאומץ שמלאו לו 18 שנים); וכן, תנאים שונים שיחולו ביחס לבקשת עיון מטעמים של כל אחד מארבעה גורמים אלה.
5. התקנות הרלוונטיות, אשר קובעות את פרטי הרישום וצורתו, הן תקנות פנקס האימוצים, תשכ"ד-1964. תקנות אלו הותקנו מספר שנים לאחר חקיקת החוק המקורי בשנת 1960; ובתפקיד "הרשם", כהגדרתו בחוק ובתקנות, מכהנת כיום עובדת הנהלת בתי המשפט (המזכירה הראשית של בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב-יפו).
6. מכאן נבקש להמשיך במסע במשעול החקיקה, ובמסגרתו להתייחס להוראות הדין הרלוונטיות באופן ישיר לעתירה שבכותרת.

7. בשנת 1996 נחקק חוק ההסכמים. חוק זה עיגן, לראשונה, את האפשרות החוקית להתקשר בהסכם עם אם נושאת, אשר תישא ברחמה עובר שמקורו בהפריה חוץ-גופית, המתבצעת בין זרע האב המיועד וביצית האם המיועדת או ביצית מתרומה אנינימית. לפי החוק, לאחר הלידה, האם הנושאת מוסרת את היילוד למשמורת ההורים המיועדים, שהורותם על היילוד נוצרת עם מתן צו הורות על ידי בית המשפט לענייני משפחה (ראו למשל תיאורו של כב' המשנה לנשיאה ריבלין בג"ץ 625/10 פלונית ואח' נ' משרד הבריאות (26.7.11)).

לשלמות התמונה יצוין כי בשנים האחרונות הוחלט להרחיב את מעגל הנשים הזכאיות לבצע פונדקאות בישראל גם לנשים בלא בן-זוג, הסובלות מבעיה רפואית שבשלה הן אינן יכולות לשאת היריון ולכן נדרשות לבצע את ההליך; ובכך לאפשר לכל אישה הסובלת מבעיה רפואית להסתייע בפונדקאות בישראל, בלא קשר לשאלת מעמדה האישי. זאת, בתנאי שנשמרת זיקה גנטית בין האישה (היא האם המיועדת) ליילוד, כשם שנדרשת זיקה גנטית בין לפחות אחד מההורים המיועדים ליילוד, כאשר מדובר בהורים שהם איש ואישה (ראו סעיף 2 לחוק ההסכמים).

עוד לשלמות התמונה יצוין, כי לאחרונה קבע הרכב מורחב של בית משפט נכבד זה כי "הסדר הפונדקאות בנוסחו הנוכחי פוגע פגיעה בלתי חוקתית בזכויות לשוויון ולהורות של גברים יחידים ושל בני זוג מאותו המין". בית המשפט הורה למדינה לעדכן עד ליום 1.3.21, האם הפגמים החוקתיים שבהם לוקה ההסדר באו על תיקונם בהסדר שזוויני הולם (בג"ץ 781/15 ארד-פנקס נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים (27.2.20)).

8. בכל הנוגע לחובות רישום בהתאם לחוק ההסכמים הרי שסעיף 16 לחוק הוא מעין "מקבילה" של סעיף 29 לחוק האימוץ. בסעיף זה נקבע, בין היתר, כי צו הורות הניתן על-ידי בית המשפט לענייני משפחה לפי סעיף 11 לחוק ההסכמים יירשם בפנקס שינוהל על ידי רשם שימנה שר המשפטים (לשלמות התמונה יצוין כי בפנקס המוקם כפי סעיף 16 לחוק יירשמו גם צווים הניתנים מכוח סעיפים 13 ו-14 לחוק, המתייחסים לסיטואציות ייחודיות של חזרת האם הנושאת מהסכמתה או צו קביעת מעמד לילד). עוד נקבע בחוק ההסכמים, כי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו בתקנות שיתקין שר המשפטים באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת (תקנות הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (רישום בפנקס), תשנ"ח-1998); וכן, כי הוראות סעיף 30 לחוק האימוץ, שעליהן עמדו בתמצית לעיל, יחולו בשינויים המחויבים גם על עיון בפנקס המתנהל לפי חוק ההסכמים. בתפקיד הרשם לפי חוק זה מכהנת המזכירה הראשית של בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב-יפו, האחראית כאמור גם על הפנקס המתנהל לפי חוק האימוץ.

9. עוד בהקשר של חוק ההסכמים נעמוד על כך, כי מדובר בחוק טריטוריאלי. הסכם לנשיאת עוברים כמובנו בחוק, ומכלול ההסדרים החלים עליו, רלוונטי אך ורק ל"אם נושאת"

ול"הורים מיועדים" תושבי ישראל (ר' ס' 5 לחוק) ביחס להסכם לנשיאת עוברים ולהליך פונדקאות המתבצע בישראל. בחוק אף נקבע, כי ההפריה החוץ-גופית והשתלת הביצית המופרית בגופה של האם הנושאת חייבות להיעשות ב"מתלקה מוכרת". היינו, מתלקה בבית חולים או מרפאה שהכיר בהם מנכ"ל משרד הבריאות (ר' סעיף 2(3) לחוק וסעיף ההגדרות). כמו כן חשובה לעניין העתירה דין העובדה, כי סעיף 16 לחוק, אשר קובע את חובת הרישום בפנקס, מצוי בפרק ג' לחוק שעוסק ב"מעמד הילד". סעיף 8 לחוק קובע, כי פרק ג' "יחול על הריון ולידת ילד שנולד על פי הסכם לנשיאת עוברים שאושר בהתאם להוראות פרק ב'".

הנה כי כן, חוק ההסכמים, ובכלל זאת ההוראות הנוגעות לפנקס, חלים על הליכי פונדקאות המתבצעים בהתאם לחוק ההסכמים ועליהם בלבד.

חוק תרומת ביציות

10. חוק תרומת ביציות, שנחקק בשנת 2010, נועד – כאמור בסעיף 1 לחוק – "להסדיר תרומת ביציות למטרת הולדה, תוך שמירה מרבית על כבודן, על זכויותיהן ועל בריאותן של התורמות והנתרמות, וכן להסדיר שימוש בביציות לצורכי מחקר, והכל תוך שמירה על מעמד האישה". חקיקת החוק היוותה חידוש חקיקתי משמעותי במטרה להסדיר את ההיבטים השונים הכרוכים בשאיבה ובתרומה של ביציות בישראל ואת השימוש בביציות אלו; וזאת, בשים לב למחסור בביציות.

11. חוק תרומת ביציות קובע גם הוא כי ינוהל "מרשם יילודים" ביחס להליכים לתרומת ביציות ולקבלת ביציות לטיפולים מכוח חוק תרומת ביציות. כך, פרק ג' לחוק, קובע בסעיף 33 כי הרשם אשר מונה בהתאם לחוק האימוץ ינהל גם את המרשם לפי חוק תרומת ביציות; וכן, כי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו על ידי שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר הבריאות. סעיפים 34-35 לחוק תרומת ביציות קובעים איזה מידע יועבר למרשם לצורך רישומו, ובכלל זאת מידע בדבר השתלת ביציות; מידע על אודות פרטיהן האישיים של התורמות הנתרמות או האם הנושאת; מידע על אודות האב הגנטי או ציון סימו הקוד שהופיע על מבחנת הזרע, ככל שמדובר בתורם זרע; מידע בדבר לידות בפועל; מידע בדבר שמו הפרטי, שם המשפחה ומספר תעודות הזהות של היילוד; ציון דתה של התורמת ככל שהיא אינה בת דתה של הנתרמת; ומידע שלא נולד יילוד לנתרמת או לאם הנושאת.

12. כאן המקום להבהיר, כי בניגוד למקרה של חוק האימוץ וחוק ההסכמים, בכל הנוגע לחוק תרומת ביציות, טרם תוקנו תקנות אשר מסדירות את פרטי הרישום ואת צורתו. מכל מקום התבצעה עבודת מטה וטיוטת תקנות הוכנה במשרד המשפטים והועברה להתייחסות של משרד הבריאות בחודש מרץ 2020, לצורך קידום המשך הליך ההתקנה. סמוך לאחר מכן פרצה מגיפת הקורונה ובשל כך טרם התאפשר לקדם את הטיטה ונושא זה מצוי על שולחנם של גורמי המקצוע הרלוונטיים.

13. זוהי אפוא המסגרת המשפטית בתמצית: המחוקק קבע חובה והסמך את המדינה לנהל שלושה מרשמים הנוגעים לענייננו. האחד, פנקס אימוצים לפי חוק האימוץ. השני, פנקס לפי חוק ההסכמים. השלישי, מרשם יילודים בהתאם לחוק תרומת ביציות. בכל הנוגע לשני הפנקסים הראשונים הותקנו תקנות המסדירות את פעולתם. פרטי הרישום וצורת הרישום של המרשם השלישי טרם הושלמו והנושא מצוי בדיונים בינמשרדיים.

טענות העותרים והשיג ושיח שהתקיים מולם

14. ביום 3.2.20 הוגשה לבית המשפט הנכבד העתירה שבכותרת. העותרים, אשר מבהירים בעתירתם כי הם פועלים "על מנת לשמר ולחזק את התא המשפחתי המהווה אבן היסוד לכל חברה בריאה, ולמנוע כל פעילות המובילה לדעתם לפירוקו" (עמ' 2 לעתירה) מבקשים מבית המשפט הנכבד ליתן צו שיורה למשיבים, כדלקמן: "לנהל רישום ילודים עבור מי שנולד מתרומת ביצית בהתאם לחוק תרומת ביציות (להלן: "חוק הביציות") תש"ע-2010, וכן, לנהל רישום מסודר במקרים בהם ניתן צו הורות או צו הורות פסיקתי בהתאם לחוק הסכמים לנשיאת עוברים (להלן: "חוק הפונדקאות") תשנ"ו-1996".

15. לעתירה מצורפת תכתובת שהתנהלה בין העותרים לבין נציגים שונים של המדינה, בין היתר בדרך של פניות בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.

לשלמות התמונה יצוין כי לעתירה לא צורף מכתב מיום 2.2.20, אשר נשלח לעותרים מאת הנהלת בתי המשפט והוא נותן מענה לסוגיות שהועלו על-ידי העותרים בפניותיהם וכן במסגרת עתירתם. ייתכן כי אי-צירוף המכתב נובע מסמיכות הזמנים בין מועד שליחתו למועד הגשת העתירה (ביום 3.2.20 כאמור).

נוסף על כך, ביום 3.2.20, במקביל להגשת העתירה נשלח לעותרים מכתב מאת הלשכה המשפטית במשרד הבריאות.

העתק המכתב מיום 2.2.20 מצורף ומסומן מש/1

העתק המכתב מיום 3.2.20 מצורף ומסומן מש/2

עמדת המדינה באשר לסעדים המבוקשים

16. רישום של צווי הורות (סטטוטוריים) לפי חוק ההסכמים: בנקודה זו יובהר כי המדינה מנהלת, כאמור, רישום מסודר, בהתאם לתקנות המוזכרות בסעיף 8 לעיל, של צווי הורות הניתנים לפי הוראות חוק ההסכמים. הרשמת לעניין זה היא המזכירה הראשית של בית

המשפט לענייני משפחה בתל-אביב-יפו, עובדת הנהלת בתי המשפט, אשר מונתה על ידי שר המשפטים.

17. נושא זה הובהר במפורש במכתב האמור מיום 2.2.20 ודי בהפניה לאמור במכתב זה, כדי להוביל למסקנה כי אין בסיס לדרישת העותרים בכל הנוגע לחוק ההסכמים. וכך נכתב:

"לפי בדיקתנו, בניגוד לנטען, במערכת בתי המשפט מנוהל על ידי הרשמת אשר מונתה לפי סעיף 16 לחוק הסכמים לנשיאת עובדים פנקס רישום מסודר לפי הוראות חוק הסכמים לנשיאת עובדים. פנקס זה עומד בדרישות הקבועות בתקנות הסכמים לנשיאת עובדים והוא כולל את כל הפרטים הנדרשים לפיהן. לפיכך, טענתכם בסעיף 3 למכתבכם לפיה לכאורה, "אין בידי הנהלת בתי המשפט פנקס רישום מסודר של צווי הורות שניתנו על ידי ביה המשפט כפי שמחייב החוק והתקנות" בטעות יסודה".

18. הנה כי כן, שעה שמתבצע רישום בפנקס, כנדרש, בהתאם להוראת סעיף 16 לחוק ההסכמים – דין טענות העותרים בעניין זה להידחות.

19. רישום של צווי הורות פסיקטיים: העותרים מבקשים, כי המדינה תערוך מרשם סדור גם של צווי הורות פסיקטיים, בדומה לפנקס שקיים לפי חוק ההסכמים. לחיזוק טענתם בדבר הצורך ברישום מפנים העותרים, בין היתר, לסעיף 7 לאמנת זכויות הילד של האו"ם, שם נכתב כדלקמן:

1. "הילד יירשם תיכף לאחר לידתו, ותהיה לו מלידתו הזכות להיקרא בשם, הזכות לקבל אזרחות, וככל האפשר הזכות להכיר את הוריו ולהיות מטופל על ידם.
2. המדינות החברות יבטיחו את מימוש זכויות אלה, בהתאם לדיניהן הלאומיים והתחייבויותיהן על פי המסמכים הבינלאומיים הנוגעים בדבר בתחום זה, ובמיוחד כאשר בהעדרן יהיה הילד חסר אזרחות."

20. דא עקא שעתירת העותרים אינה עוסקת כלל ברישום שנועד למנוע מצב של ילדים נטולי אזרחות (כאמור בסעיף 27(2) לאמנה), סוגיה אשר ממילא מוסדרת בהתאם להוראות חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965 – אלא הם דורשים שיוקם מרשם ייעודי ונפרד בנוגע להליכים שבעניינם מתקיים הליך למתן צו הורות פסיקטי. זאת – וכאן העיקר – ללא כל עיגון לכך בדין, ובוודאי שבלא כל הסדרה בחקיקה של מכלול ההיבטים הנוגעים לרישום הנדרש. בהקשר זה יוער כי אמנם נכון הדבר שהשימוש בכלי של צו הורות פסיקטי פותח

בהלכה הפסוקה בהשראת הוראותיו של חוק ההסכמים (ההליך הראשון היה תמ"ש (ת"א) 60320/07 נ.צ.נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו, 4.3.12), אשר עסק במסכת עובדתית ייחודית שהובילה את בית המשפט לענייני משפחה לקבוע כי בנסיבות המיוחדות של אותו מקרה, ניתן לשאוב השראה מההליך למתן "צו הורות" (סטטוטורי) רמעוגן בחוק ההסכמים ולנקוט הליך דומה שכונה בהמשך "צו הורות פסיקתי"; ומאז השימוש בכלי זה הפך לחזון נפרץ); אולם ברי כי אין באמור כדי לקבוע כי כל סעיפיו של חוק ההסכמים, ובכלל זה ההוראה בעניין רישום בפנקס ייעודי, חלים על הליכים למתן צו הורות פסיקתי. אין באמור כמובן כדי לגרוע מעמדתו העקבית של היועץ המשפטי לממשלה בדבר הצורך לעגן בחקיקה ראשית הוראות הנוגעות למתן צווים לכינון יחסי הורות באותן נסיבות שבהן נעשה כיום שימוש במסלול של צו הורות פסיקתי. במסגרת הליך חקיקה כאמור, אם וכאשר יגובש, ניתן יהיה, מטבע הדברים, לתת את הדעת גם לשאלת הצורך ביצירת פנקס רישום והסדרת היבטים שונים של העניין.

בשלב זה אין כאמור מקור נורמטיבי המורה למדינה או המתיר לה לאסוף מידע על לידות שבהקשרן ניתנו צווי הורות פסיקתיים או לגרוע רישום בעניין במסגרת פנקס ייעודי, וממילא גם אין בנמצא מקור חוקי המסדיר את אופן הרישום. לפיכך, עמדת המדינה היא כי אין לה סמכות להיעתר לסעד המבוקש בעתירה בנושא זה ודין טענותיהם של העותרים להידחות בהעדר עילה. והדברים נאמרים ביתר שאת משעה שהרישום המבוקש נוגע למידע אישי, רגיש וחסוי מכוח סעיף 68(ה) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, אשר הדיונים המשפטיים בהקשרו מתנהלים בדלתיים סגורות.

21. לבסיס עמדתה של המדינה בנקודה זו נבקש להפנות להחלטה של כב' השופט מ' מזוז, אשר במסגרתה הוא עמד על אופיו הזמני של מוסד צווי ההורות הפסיקתיים ועל הקשיים שהוא מעורר:

"[...] אציין תחילה כי עצם ההסדר של צו הורות פסיקתי, היינו צו הורות שאינו מעוגן בחקיקה, אינו מניח את הדעת ומעורר לדעת קושי עיוני לא מבוטל. על כן נכון לראות בהסדר זה אך כפתרון זמני תוצר כורח המציאות עד להסדרת הנושא בחקיקה אשר תעגן בדין את הזכות להורות בנסיבות להן יועד צו ההורות הפסיקתי ואת תנאיה, כפי שהדבר נעשה בחוק הפונדקאות ובחוק האימוץ [...]" [בע"מ 4880/18 פלונית ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה, בפסקה 13, ניתן ביום 24.1.2019, ההדגשות הוספו]

לאחרונה התייחס כב' השופט נ' הנדל לדברים אלה, בציינו:

"...כורח המציאות" שהזכיר חברי הוא חיי המעשה, שבהם נעשה שימוש גובר והולך בטכנולוגיות הולדה חדשות, שלא נאסרו על ידי

המחוקק – אך גם לא הוסדרו על ידו. ילדים שנוצרו בעזרתן, לתאים משפחתיים הלוכשים צורות שונות, יצאו ויוצאים לאוויר העולם – בארץ ומחוצה לה. בהעדר מענה סטטוטורי להתפתחויות אלה, צו ההורות הפסיקתי מעניק "עזרה ראשונה" לאותם ילדים, מתוך הבנה שלא ניתן להותיר אותם כחי ללא סטטוס משפטי, נודד באוויר. יש להפעיל פתרון פסיקתי זה בזירות רבה, תוך היצמדות מרבית לקווים העקרוניים שהתווה המחוקק. [...] " [בע"מ 3518/18, היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני ואח', בפסקה 9, (3.3.20); יצוין כי בשלב זה תלויה ועומדת לפני בית המשפט הנכבד עתירה לקיום דיון נוסף בפסק הדין (דנ"א 1297/20 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה)].

בלי להידרש לשאלה האם אכן, כטענת העותרים, יש מקום – בבחינת דין רצוי – לערוך רישום, בפנקס ייעודי, של צווים הניתנים כיום במסלול של צווי הורות פסיקתיים – בוודאי שאין בידי המדינה לעשות כן בלא מקור הסמכה בדין.

ויובהר: איסוף מידע על אודות יילודים שבעניינם ניתנים צווי הורות פסיקתיים, כמו במקרה של הליכי פונדקאות הנערכים בחו"ל, ושמירתו בפנקס ייעודי, הכולל פרטים חסויים על הילדים ועל הוריהם, בהמשך לדיונים שמתנהלים בדלתיים סגורות, הוא עניין בעל השלכות משמעותיות, המחייב הסמכה בחקיקה. הקמה של פנקס ייעודי כאמור וקביעת הפרטים שיירשמו ויישמרו במסגרתו אינן יכולות להיעשות בהיעדר חקיקה וככל מקום חורגות מגדרי "העזרה הראשונה", שמבקש להעניק מוסד צווי ההורות הפסיקתיים ליילודים הרלוונטיים ולמשפחותיהם. מדובר, כאמור, בסוגיה שהוכל להישקל ולהיות מוכרעת במסגרת הליך חקיקה סדור. הסעד אותו מבקשים העותרים במישור זה מייחס, אם כן, למדינה חובה שאינה מוטלת עליה במסגרת חקיקה ראשית וסמכות שאינה מצויה בידה בהיעדר חקיקה שכזו. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע, אפוא, כי העתירה בהיבט זה נעדרת עילה.

22. מרשם היילודים, לפי חוק תרומת ביציות: על המדינה מוטלת, כאמור, חובה לנהל מרשם יילודים, כפי שנקבע בחוק תרומת ביציות; ואין ספק כי העובדה שחלף כעשור מאז נחקק החוק מחייבת להשלים את העניין בהקדם. עם זאת, כפי שיפורט להלן, מדובר בסוגיה המצויה על סדר יומם של הגורמים המוסמכים ועמדת המדינה היא כי יש לאפשר לרשויות האמונות על כך את קידום הטיפול בעניין, תוך מחיקת ראש זה של העתירה (השוו: בג"ץ 1283/06 ברית ליקוידטורים צ'רנוביל נ' שר הבריאות (9.3.11); בג"ץ 6260/07 עמותת נגישות ישראל נ' שר התחבורה (2.4.08)).

נפרט.

ראשית, גורמי משרד המשפטים פעלו יחד עם גורמי משרד הבריאות ונציגי ממשלה רלוונטיים נוספים, להתקנת תקנות שיסדירו את פרטי הרישום ואת צורתו. טיוטה ראשונית של "תקנות מרשם היילודים (דיווח, פרטי רישום), תש"פ-2020" הוכנה על-ידי מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, והועברה למשרד הבריאות, לשם כבלת התייחסותו המקצועית אולם לנוכח פרוץ מגיפת הקורונה לא ניתן היה, עד כה, לקדם את התקנות. לאחר שניתן יהיה לשוב ולעסוק בנושא יוטמעו הערות משרד הבריאות, הטיוטה תועבר להתייחסותם של יתר הגורמים הרלוונטיים ובהמשך תפורסם להערות הציבור כמקובל, בטרם השלמת הליך ההתקנה.

שנית, ובלי לגרוע מן האמור לעיל, יודגש למען שלמות התמונה, כי במסגרת הדיונים הבינמשרדיים עלתה האפשרות ליזום תיקון חקיקה, אשר יעביר את האחריות למרשם היילודים לפי חוק תרומת ביציות למשרד הבריאות. זאת, בין היתר, בשם לב לכך שהליך תרומת הביציות והפרייתן הוא הליך רפואי שאינו תלוי כלל בצו של בית משפט. כמו כן, ביום 20.1.20 התקיים דיון בהשתתפות נציגי משרד המשפטים, משרד הבריאות, הנהלת בתי המשפט ורשות האוכלוסין וההגירה, אשר במהלכו נדונה דרך הפעולה הצפויה של המרשם ואופן העברת המידע אליו, ותוכנן כי תגובש עמדה סופית בנושא המשך הטיפול עם כיוון הממשלה ה-35. אולם, לנוכח פרוץ מגיפת הקורונה כאמור והעיסוק האינטנסיבי של משרד הבריאות, לרבות השר החדש, בנושא זה, לא ניתן להעריך בשלב זה איזה פתרון יתגבש, לכשתתפנה הממשלה החדשה לעסוק בנושא.

שלישית, בהתאם לסעיף 30 לחוק תרומת ביציות, וכתמיכה לתהליכים הרפואיים המוסדרים בחוק, הוקם במשרד הבריאות מאגר מידע הכולל פרטים שונים על תורמות, נתרמות ועל המיועדים להיות אבות גנטיים (או פרטים, במקרים רלוונטיים, בעניין תרומת זרע). במאגר זה נכללים חלק מהנתונים הרלוונטיים גם למרשם היילודים, אשר הקמתו נדרשת כאמור בהתאם לסעיף 33 לחוק. לאחר התקנת התקנות הדרושות להקמת מרשם היילודים, המידע הקיים במאגר המידע של משרד הבריאות ישמש לעדכון מרשם היילודים. ועוד נוסף כי הוראות סעיף 36 לחוק תרומת ביציות מעלות כי מרשם היילודים יהיה רלוונטי במיוחד, החל משנת 2028, עת ימלאו 18 שנה ליילודים הראשונים שבעניינם חל הרוק. יובהר כי גורמי המדינה השונים אינם ממתנינים לשנת 2028 או סמוך לכך, אלא שוקדים, בימים אלה, על התקנת תקנות מתאימות, כפי שפורט לעיל, והמדינה נערכת להשלמת הפער באשר לרישומי העבר ולרישום שיטתי וסדור בעתיד.

23. בשולי הדברים יצוין, כי עיקרי הדברים שפורטו לעיל נמסרו כאמור לעותרים במכתבים שנשלחו מאת הנהלת בתי המשפט ומאת משרד הבריאות (נספחים מש/1 ו- מש/2).

24. סוף דבר : לנוכח ובכפוף לכלל האמור לעיל, בית המשפט הכבד מתבקש לקבוע כי העתירה, על שלושת הסעדים המבוקשים במסגרתה, אינה מקימה עילה להתערבות שיפוטית.

25. האמור בתגובה זו נתמך בתצהיר מטעם ד"ר אתי סממה, ראש האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות, במשרד הבריאות, וכן בתצהיר מטעם גבי חנה כהן, המזכירה הראשית של בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב-יפו, מהנהלת בתי המשפט.

היום,

ט"ו בסיון התש"פ

07 ביוני 2020

קרמר
יונתן קרמר

סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

נחי בן אור
ממונה במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, ד"ר אתי סממה, ת"ז _____ 05605813-4 מצהירה בזאת כלהלן:

1. אני משמשת בתפקיד ראש האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות במשרד הבריאות.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה מטעם המשיבים בבג"ץ 909/20.
3. העובדות המופיעות בתגובה הנוגעות לחוק תרומת ביציות, תש"ע-2010 ולרישום מכוחו, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אל

אישור

אני הח"מ, שיר יוגב, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 7.6.20, הופיעה בפני ד"ר אתי סממה, המוכרת לי אישית, ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת, שאם לא תעשה כן תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, חתמה בפני על תצהירה.

שיר יוגב

שיר יוגב עו"ד
מ.ר 63710

תצהיר

אני הח"מ, חנה כהן, מצהירה בזאת כלהלן:

1. אני משמשת בתפקיד לשכת ראש בהנהלת בתי המשפט.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה מטעם המשיבים בבג"ץ 909/20.
3. העובדות הנוגעות לרישום המתבצע בהנהלת בתי המשפט, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

~~הנה כהן
מוכרת ראשית
בית משפט לעניני משפחה
מחוז תל אביב~~

אישור

אני הח"מ, רביבא שנין, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 2/6/20 הופיעה בפני גבי חנה כהן, המוכרת לי אישית, ולאחר שהוזהרתי כי עליה לומר את האמת, שאם לא תעשה כן תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, חתמה בפני על תצהירה.

רביבא שנין
77336

מש/1

העתק המכתב מיום 2.2.20

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

ד' בשבט, תש"פ

2 בפברואר, 2020

סימוכין: 00382620

(בתשובה נא לציין מס')

לכבוד,

מר מיכאל פואה

ארגון "בוחרים במשפחה"

מר יהודה פואה

ארגון "בצלמו - זכויות אדם ברוח יהודית"

באמצעות דוא"ל: mifo5649@gmail.com

שלום רב,

הנדון: מרשם ילודים מתרומת ביצית או מצו הורות פסיקתי

סימוכין: מכתבכם מיום 19.12.19

מכתבכם שבסימוכין למנהל בתי המשפט בנושא שבנדון הועבר לטיפולנו והרינו מתכבדים

להשיבכם כדלקמן:

1. במכתבכם נטען כי לכאורה "אין בידי הנהלת בתי המשפט פנקס רישום מסודר של צווי הורות שניתנו על ידי בית המשפט כפי שמחייב החוק והתקנות" (סעיף 3 למכתבכם). עוד נטען כי לא מנוהל מרשם היילודים לפי חוק תרומת ביציות, הרש"ע-2010 (להלן – חוק תרומת ביציות).

2. בהתייחס לטענה בדבר ניהול פנקס צווי ההורות -

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים 95464
Kanfey Nesharim st. 22, Jerusalem, 95464, Israel
טל': 02-6556919 פקס: 02-6556887
E-mail: mishpatit@court.gov.il - עדיפות לדוא"ל

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

כפי שפורט במכתבתכם שבסימוכין, סעיף 16 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), תשנ"ז-1996 (להלן – חוק הסכמים לנשיאת עוברים) קובע כי צו לפי סעיפים 11, 13 או 14 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים יירשם בפנקס שינוהל בידי רשם שימנה שר המשפטים. עוד נקבע כי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו בתקנות שיתקין שר המשפטים באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

בהתאם לאמור הותקנו תקנות הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (רישום בפנקס), תשנ"ח-1998 (להלן – תקנות הסכמים לנשיאת עוברים) הקובעות את אופן הרישום בפנקס וצורתו.

לפי בדיקתנו, בניגוד לנטען, במערכת בתי המשפט מנוהל על ידי הרשמת אשר מונתה לפי סעיף 16 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים פנקס רישום מסודר לפי הוראות חוק הסכמים לנשיאת עוברים. פנקס זה עומד בדרישות הקבועות בתקנות הסכמים לנשיאת עוברים והוא כולל את כל הפרטים הנדרשים לפיהן. לפיכך, טענתכם בסעיף 3 למכתבתכם לפיה לכאורה, "אין בידי הנהלת בתי המשפט פנקס רישום מסודר של צווי הורות שניתנו על ידי בית המשפט כפי שמחייב החוק והתקנות" בטעות יסודה.

יודגש כי בפנקס רשומים צווי הורות שניתנו לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים בלבד. צווי הורות פסיקתיים אינם ניתנים מכוח חוק זה ומשכך, לא חלה ביחס אליהם חובת רישום בפנקס וממילא גם לא ניתן לרשום אותם בפנקס זה המנוהל כאמור לפי הוראות חוק הסכמים לנשיאת עוברים ותקנות שהותקנו מכוחו.

בהקשר זה נציין, כי בדו"ח של צוות מקצועי לבחינת התנאים לצו הורות פסיקתי אשר מונה בחודש אפריל 2018 על ידי שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, הוער זה מכבר, כי ביחס לצווי הורות פסיקתיים ישנו חסר חקיקתי משמעותי המוביל למעין "כאוס משפטי" וכי יש הכרח בהסדרה כוללת של כינון יחסי הורות בחקיקה ראשית. מבלי להביע את עמדתנו בסוגיית רישום הצווים, יש להניח כי במסגרת חקיקה כאמור, ככל שיוחלט לקדמה, תידון אף סוגיה זו.

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים 95464
Kanfey Nesharim st. 22, Jerusa.em, 95464, Israel
טל': 02-6556919 פקס: 02-6556887
E-mail: mishpatit@court.gov.il - עדיפות לדוא"ל

הנהלת בתי המשפט ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

באשר לדרישתכם כי עד להסדרת רישום צווי ההורות הפסיקטיים, יעוכב ויעצר מתן הצווים על ידי בתי המשפט, יובהר כי לנוכח עצמאות שיקול הדעת השיפוטי הקבועה בחוק יסוד: השפיטה, ממילא אין להנהלת בתי המשפט סמכות להנחות את בתי המשפט באשר לעבודתם השיפוטית או להתערב בתוכנן של החלטות שיפוטיות. לפיכך ומבלי להביע עמדה מהותית באשר לדרישתכם, לא ניתן להיעתר לה.

3. בהתייחס לטענה בדבר ניהול מרשם היילודים לפי חוק תרומת ביציות -

כידוע, חוק תרומת ביציות המסדיר תרומת ביציות למטרת הולדה במדינת ישראל, מעגן בפרק ו' לחוק את מרשם היילודים מתרומת ביציות. המרשם נועד לשמש אכסניה למידע בדבר זהות תורמות הביציות, והנתרמות וכן פרטי הגבר שבוזעו הופרו הביציות, הכל בהתאם למידע שנמסר לרשם היילודים על ידי הרופא המטפל או האחראי.

בסעיף 33 לחוק נקבע כי מרשם היילודים, ינוהל על ידי הרשם שמונה לנהל את פנקס האימוצים לפי סעיף 29 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 וכי פרטי הרישום וצורתו ייקבעו על ידי שר המשפטים לאחר התייעצות עם שר הבריאות.

יודגש כי הליך תרומת הביציות הינו הליך רפואי המתרחש בבתי חולים ובמרפאות המיועדות לכך, הוא אינו נעשה בצו בית משפט ולבתי המשפט אין כל קשר אליו. זאת בניגוד לצווי אימוץ ולצווי הורות הניתנים על ידי בתי המשפט במסגרת הליך שיפוטי.

פרטי הרישום במרשם היילודים וצורתו טרם נקבעו בתקנות. עם זאת, מאז כניסת חוק תרומת ביציות לתוקף, רשמת היילודים ערוכה לרישום המידע הנדרש לפיו, ככל שיועבר אליה מידע כאמור.

כמו כן, נמסר לנו כי במשרד הבריאות קיים רישום של מידע מסיים אשר מועבר על ידי הרופאים המטפלים, הכולל את פרטי התורמות, הנתרמות ובני זוגן (ככל שיש כאלה). פרטים נוספים אודות המידע הקיים במשרד הבריאות בעניין תרומת ביציות ניתן לקבל במישרין ממשרד הבריאות.

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים 95464
Karfev Nesharim st. 22, Jerusalem, 95464, Israel
טל': 02-6556919 פקס: 02-6556887
E-mail: mishpatit@court.gov.il - עדיפות לדוא"ל

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

עוד יצוין כי נושא ניהול מרשם הילודים נמצא בדיונים בין משרדיים במסגרתם נבחנת האפשרות לתיקון חקיקה אשר יעביר את האחריות לניהול המרשם למשרד הבריאות. בעת האחרונה, אף התקיים דיון בין משרדי בנושא במהלכו נקבעו דרכי פעולה בנוגע לקידום העברת המידע למרשם היילודים.

לסיום יובהר, כי אין להנהלת בתי המשפט סמכות לעכב או לעצור את הליך תרומת הביצית המתבצע במוסדות הרפואיים כמוצב בסעיף 12 למכתבתכם.

4. אנו מקווים שיש באמור כדי ליתן מענה לפנייתכם.

בכבוד רב,

שירי לנג, עו"ד

הלשכה המשפטית

העתקים:

כב' השופט ד"ר יגאל מרזל, מנהל בתי המשפט;
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות;
עו"ד סיגל יעקובי, מ"מ מנכ"לית משרד המשפטים;
עו"ד ברק לייזר, יועץ משפטי למערכת בתי המשפט;
עו"ד שי סומך, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים;
גב' שלומית לוי לביא, סמנכ"לית תפעול ומזכירות, הנהלת בתי המשפט;
גב' חנה כהן, מזכירה ראשית, בית משפט לענייני משפחה, תל אביב.

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים 95464
Kanfey Nesharim st. 22, Jerusalem, 95464, Israel
טל': 02-6556919 פקס: 02-6556887
E-mail: mishpatit@court.gov.il - עדימות לדוא"ל

מש/2

העתק המכתב מיום 3.2.20

הלשכה המשפטית
Legal Department

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

03 פברואר 2020
ח' שבט תש"פ
סימוכין: 113033420

לכבוד:

מר מיכאל פואה
ארגון "בוחרים במשפחה"

מר יהודה פואה
ארגון "בצלמו - זכויות אדם ברוח יהודית"

שלום רב,

הנדון: מרשם ילודים מתרומת ביצית
סימוכין: מכתבכם מיום 19.12.19

מכתבכם שבסימוכין הועבר לטיפול הלשכה המשפטית והריני להשיבכם כדלקמן:

1. באשר לטענה בדבר **ניהול פנקס צווי הורות** - לפי בדיקתנו, בניגוד לנטען במכתבכם, במערכת בתי המשפט מנוהל על ידי הרשמת אשר מונתה לפי סעיף 16 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים פנקס רישום מסודר לפי הוראות החוק. פנקס זה עומד בדרישות הקבועות בתקנות הסכמים לנשיאת עוברים והוא כולל את כל הפרטים הנדרשים לפיהן.
2. יודגש כי בפנקס רשומים צווי הורות שניתנו לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים בלבד. צווי הורות פסיקטיים אינם ניתנים מכוח חוק זה ומשכך, לא חלה ביחס אליהם חובת רישום בפנקס.
3. באשר לטענה בדבר **רשם הילודים מכוח חוק תרומת ביציות** - נושא רשם הילודים ואופן הסדרתו נמצא בדיונים בין משרדיים מקיפים. בעת האחרונה, התקיים דיון בין משרדי בנושא, במהלכו נדונה דרך הפעולה הצפויה של הרשם ונקבעו דרכי פעולה בנוגע לקידום העברת המידע לרשם שמונה לפי החוק.
4. יודגש כי מאגר המידע הפועל מכוח סעיף 30 לחוק תרומת ביציות, הוקם במשרד הבריאות ועובד כדין. במאגר זה מצויים חלק מהנתונים הרלוונטיים לרישום המנוהל ע"י רשם הילודים. במסגרת הדיונים הבין משרדיים בנוגע לדרכי פעולת הרשם, עתיד להיות מוסדר אופן העברת המידע המצוי במאגר של משרד הבריאות אל רשם הילודים.

בכבוד רב ובברכה,
שיר יוגב, עו"ד
הלשכה המשפטית

העתק:
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל, משרד הבריאות

Adv. Shir yogev
Legal Department
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St. Jerusalem 9446724
Shir.yogev@moh.gov.il
Tel: 02-5081294

עו"ד שיר יוגב
הלשכה המשפטית
משרד הבריאות
ירמיהו 39 ירושלים 9446724
Shir.yogev@moh.gov.il
טל 02-5081294

נספח מש/2

העתק פסק הדין בבג"ץ 909/20

עמ' 27

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 909/20

לפני:

כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותרים:

1. מיכאל פואה, מראשי תנועת "בוחרים במשפחה"
2. יהודה פואה, יו"ר ארגון "בצלמו"

נגד

המשיבים:

1. מנהל בתי המשפט כבוד השופט יגאל מרזל
2. מדינת ישראל - משרד המשפטים
3. מדינת ישראל - משרד הבריאות
4. עו"ד אביחי מנדלבלית - היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה:

כ"ג באב התש"ף (13.08.2020)

בשם העותרים:

בעצמם

בשם המשיבים:

עו"ד יונתן קרמר ועו"ד נחי בן אור

פסק-דין

העתירה שלפנינו כוללת שלושה נושאים, שהסעד שנתבקש לגביהם הוא ניהול מרשם מסודר.

נתייחס בקצרה לשלושת הנושאים ביחס לסעד שהתבקש:

1. רישום "צווי הורות" סטטוטוריים שניתנים על ידי בתי המשפט לענייני משפחה לפי סעיף 11 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996.

בנושא זה מתנהל רישום מסודר של צווי ההורות, כך שהסעד שהתבקש בעניין זה התייטר, והדבר מקובל אף על העותרים.

2. רישום "צווי הורות פסיקטיים" שניתנים על ידי בתי המשפט לענייני משפחה.

נושא זה הוא מורכב. בשלב זה, לאור עקרון חוקיות המינהל, ובהיעדר מקור חוקי-נורמטיבי שמעניק הסמכה ליצירת מרשם כאמור, איננו רואים מקום להורות

למשיבים ליצור מרשם או מאגר מידע של צווים אלה. ממילא, שאר השאלות הערכיות והמעשיות שנושא זה מעורר אינן ניתנות להכרעה על ידינו, אלא נדרשות להסדרה חקיקתית, ככל שהכנסת תמצא זאת לנכון.

3. רישום של יילודים לפי פרק ו' (סעיפים 33 ואילך) לחוק תרומת ביציות, תש"ע-2010 (להלן: החוק).

בנושא זה אכן נקבע בחוק כי על שר המשפטים בהתייעצות עם שר הבריאות לקבוע את פרטי הרישום וצורתו.

רשמנו לפנינו את הצהרת המשיבים כי המאגר על פי סעיף 30 לחוק קיים, כי כבר הוכנה טיוטת תקנות לעניין המרשם על פי סעיף 33 לחוק, וכי המשיבים מתעתדים לקדם את הנושא ולפעול להשלמת הקמתו של המרשם.

העותרים ביקשו להורות למשיבים ליתן לוח זמנים לקידום הליך התקנות התקנות, או להוציא צו על תנאי שיורה לחדול מלבצע תרומת או מכירת ביציות עד להקמת מאגר הרישום והפעלתו כחוק.

איננו רואים ליתן סעד זה, וככל שהמשיבים לא יקדמו את הנושא, טענות וזכויות העותרים עומדות להם.

4. לאור האמור לעיל – העתירה נדחת.

מאחר שהעותרים הציפו את העובדה שהמשיבים טרם החלו לנהל מרשם כאמור בסעיף 33 לחוק תרומת ביציות, אנו מחייבים את המשיבים בהוצאות העותרים בסך 3,000 ₪.

ניתן היום, כ"ו באב התש"ף (16.8.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

נספח מש/3

העתק פסק הדין בבג"ץ 1826/21

עמ' 30

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1826/21

לפני:

כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופט א' שטיין

העותרים:

1. מיכאל פואה, מראשי תנועת "בוחרים במשפחה"
2. יהודה פואה, יו"ר ארגון "בצלמו"

נגד

המשיבים:

1. משרד המשפטים
2. משרד הבריאות
3. עו"ד רוז ניזרי - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים:

בעצמם

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. עניינה של עתירה זו הוא הקמתו של מרשם לרישום ילודים לפי פרק ו' לחוק תרומת ביציות, התש"ע-2010. עתירה זו מהווה עתירת המשך לעתירה נשוא בג"ץ 909/20 פואה נ' מנהל בתי המשפט (16.8.2020) (להלן: בג"ץ 909/20) במסגרתה הוכרה חובתם העקרונית של המשיבים לקבוע את פרטי המרשם ואופן פועלו. במסגרת זו נרשמה התחייבות המשיבים לקדם את הנושא ולפעול להשלמת הקמתו של המרשם – כל זאת, מבלי לקצוב למשיבים סד זמנים כלשהו.
2. העתירה דנן מפרטת את פניות העותרים אל המשיבים (פניות מיום 16.11.2020, 7.1.2021 ו-21.2.2021) בנוגע להתקדמותם בהקמת המרשם בזמן שחלף ממועד מתן

פסק הדין בעתירה. כמו כן תוקפת העתירה את מחדלם של המשיבים ואת גרירת רגליהם ודורשת את התערבותנו.

3. פסק הדין שניתן בבג"ץ 909/20 בא לאפשר למשיבים בדיקה מעמיקה של הנושא. ברי הוא, כי הזמן אשר דרוש לבחינת הנושא וליישומם של הצעדים הנדרשים עולה במידה ניכרת על 7 חודשים – זאת, במיוחד במציאות המורכבת שבה אנו חיים כעת.

4. לפיכך, העתירה שהונחה על שולחנו הינה מוקדמת ובתור שכזאת דינה להידחות על הסף.

5. העתירה נדחית בזאת. לפנים משורת הדין, לא נעשה צו להוצאות.

ניתן היום, ג' בניסן התשפ"א (3.2021.16).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט